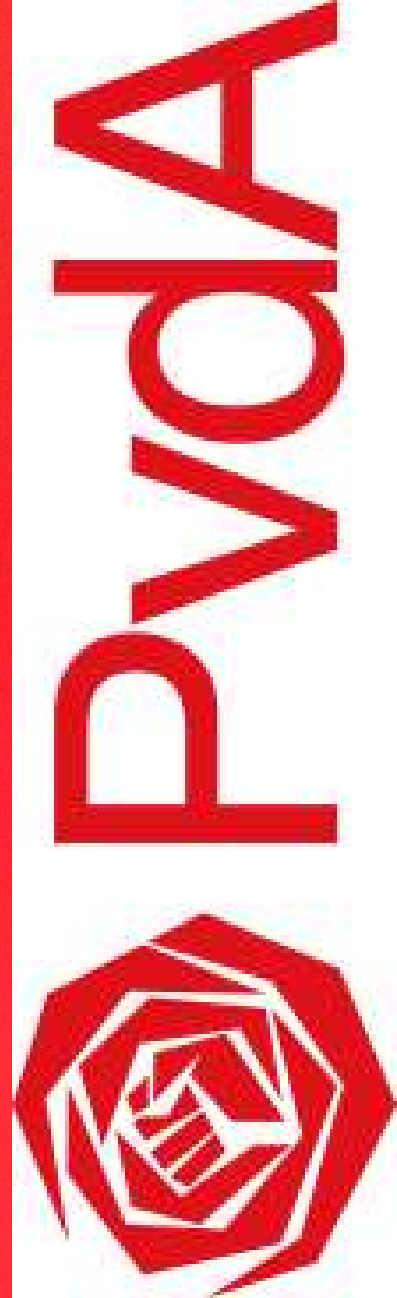

Voorschoten is van ons allemaal

Verkiezingsprogramma PvdA Voorschoten
2022-2026

Voorschoten is van ons allemaal © PvdA Voorschoten 2021

Vastgesteld in de Algemene Ledenvergadering PvdA Voorschoten van dinsdag 14 december 2021

Met dank aan de Verkiezingsprogrammacommissie PvdA:

Dirk Haaksman
Henk Overbosch
Marjolijn Eshuis
Arnold Posthuma
Koen de Pater

Meelezer en -schrijver: Ad de Graaf

Voorschoten is van ons allemaal

Voorschoten is een prachtige gemeente om in te wonen. De ligging langs de Vliet, bij de Vlietlanden, het Groene hart, de Horsten, vlakbij duinen en de zee biedt veel mogelijkheden voor ontspanning en recreatie. De verbindingen per fiets, openbaar vervoer en auto bieden veel kansen. Een prettig, groen dorp in de grote Randstad, grenzend aan Leiden en dichtbij Den Haag, Rotterdam en Amsterdam.

De PvdA wil dat Voorschoten in de toekomst een nog mooiere plek wordt om in te wonen en te werken. De gemeente speelt daarbij een cruciale rol, hoewel niet alles op lokaal niveau kan worden opgelost. De samenstelling van de gemeenteraad en het College is bepalend voor hoe ons dorp eruit ziet, hoe wegen, straten, riolering en groen worden onderhouden. Ook is die samenstelling belangrijk voor de wijze van besturen en de manier waarop wordt omgegaan met inwoners, verenigingen en bedrijven. Is de bestuurscultuur open, meedenkend, vooruitkijkend en transparant?

Voor de PvdA geldt als uitgangspunt dat Voorschoten van ons allemaal is! Met woningen voor arm en welgesteld, starter en senior. Wij staan voor een politiek die zich richt op alle groepen of ze nu bijstandsgerechtigd, forens of ondernemer zijn en wij staan voor een politiek die zich verantwoordelijk voelt voor de leefomgeving van toekomstige generaties.

‘Voorschoten is van ons allemaal’ betekent ook dat we kiezen voor een bestuurscultuur met nieuwe vormen van burgerparticipatie die echt invloed heeft op besluiten die worden genomen. En het staat voor sociaal beleid dat Voorschotenaren niet aan de kant laat staan.

Wij willen een gedreven, zichtbaar en alert gemeentebestuur dat vooruit kijkt, innovatief is, goed op de euro's let en zorgt dat de zwakste schouders de lichtste lasten dragen.

Het vergroten van de *bestaanszekerheid* is voor ons de rode draad in het denken en handelen van de gemeente. Meer zekerheid bij wonen, zorg en inkomen daardoor. En bij de energietransitie en de verduurzaming. Minder stress. Meer gesubsidieerde banen voor mensen die moeilijk werk vinden, meer sociale huurwoningen en goedkopere nieuwbouw, eerlijker lokale belastingen, geen energiearmoede, klimaatmaatregelen met oog voor de betaalbaarheid, actieve hulp bij schuldsanering en goede voorzieningen voor jong en oud.

In de afgelopen vier jaar heeft het huidige College van VVD, D66 en GroenLinks diverse plannen ontwikkeld, maar het ontbrak aan daadkracht. Er is een beperkt aantal nieuwe woningen opgeleverd. Dat waren vooral woningen boven de half miljoen. De raad heeft drie jaar moeten wachten op een uitvoeringsplan energie en klimaat, maar de echte uitvoering moet eigenlijk nog beginnen. Over de versterking van ons “bruisend centrum” is veel gesproken. We missen echter een samenhangende aanpak waardoor het centrum zich kan ontwikkelen van een plek om alleen maar spullen te kopen tot een plek om ook te verblijven en elkaar te ontmoeten. Wel positief is de uitbouw van Voorschoten voor Elkaar. Daardoor zijn er betere voorwaarden geschapen voor verdere ontwikkeling en meer samenhang in het sociale domein.

De PvdA wil een leefbaar, betaalbaar, goed onderhouden, eerlijk, ontspannen en solidair Voorschoten met ruimte en respect voor iedereen. De komende periode moet er duidelijkheid komen over de samenwerking in de regio Leiden en de bestuurlijke toekomst van onze gemeente.

Samen met inwoners en organisaties willen we aan de slag om onze speerpunten die in dit programma staan te realiseren. Een moderne en goed uitgeruste ambtelijke organisatie is daarbij dringend noodzakelijk.

De PvdA ziet in dat ook in Voorschoten de bomen niet tot in de hemel groeien. Toch begint vooruitgang met het verzamelen van goede ideeën en die vormgeven in concrete plannen. De PvdA wil samen met alle progressieve krachten in en buiten de raad daaraan werken.

Wij zijn trots op de raads- en commissieleden die wij hebben geleverd. In deze Collegeperiode en ook in de jaren daarvoor. Zonder uitzondering blonken en blinken zij uit in kwaliteit: gedegen voorstellen, realistische initiatieven en doordachte discussiebijdragen. Met de nieuwe kandidaat-raadsleden is dit zonder twijfel de komende periode ook het geval.

Wij willen ons inzetten voor een Voorschoten dat van ons allemaal is, maar hebben daarbij uw steun nodig. De komende bestuursperiode moet het anders! Uw stem op 16 maart 2022 is daarom van groot belang.

Arnold Posthuma,

Lijsttrekker PvdA Voorschoten

Verkiezingsprogramma PvdA Voorschoten 2022-2026

1. Werkgelegenheid, ondernemersklimaat en centrum revitaliseren 7
2. Sociaal domein 10
3. Gebouwde omgeving 15
4. Duurzaamheid & energietransitie 19
5. Onderwijs 23
6. Cultuur- & kunstbeleid 25
7. Sport 28
8. Lokale democratie 30
9. Gemeentefinanciën 32
10. Regionale samenwerking 34

Samenvatting

1. De PvdA wil een leefbaar, betaalbaar, goed onderhouden, eerlijk, ontspannen en solidair Voorschoten met ruimte en respect voor iedereen. Wij willen een **gemeentebestuur dat daadkrachtig, sociaal en innovatief is**. Samen met inwoners en organisaties willen we aan de slag om ons programma te realiseren. Een moderne en goed uitgeruste ambtelijke organisatie is daarbij dringend noodzakelijk.
2. **Werkgelegenheid en ondernemerschap** worden in samenhang gestimuleerd. Werkzoekenden worden uitgedaagd en begeleid. **Het centrum van ons dorp wordt fors vernieuwd**. Aandacht voor nieuwe bestemmingen leegstaande panden, samenwerking met ondernemers en eigenaren, minder milieuvriendelijke bevoorrading, fietsen, tegengaan van ondermijning door onderwereld, minder auto's en op het Treubplein een mooie fontein omgeven door zitbanken en bloembakken.
3. **Sociaal domein**. De **bestaanszekerheid** moet vergroot worden. Vooral voor de kwetsbaren. De PvdA heeft grote ambities bij het **versterken van het sociale domein**: huishoudelijke hulp, jeugdzorg, gezonder leven, het bestrijden van structurele armoede en het bieden van een ruimhartig perspectief bij het saneren van schulden. Niet de markt en het geld staan centraal, maar de mensen. Het is **onverteerbaar** dat in ons rijke Nederland de ongelijkheid nog steeds leidt tot grote verschillen in kwaliteit van leven en levensverwachting.
4. **Gebouwde omgeving**. Wij willen minstens **30% sociale woningbouw en 25% middenhuur en sociale koop**. Geen nieuwe plannen in het buitengebied, wel scherp zoeken naar plekken in de bebouwde kom. Diverse **fietsroutes** willen we veiliger en breder. **Fietsverbod** Schoolstraat

beperken. Onderzoeken of de verlaging van het **onderhoudsniveau openbare ruimte** teruggedraaid kan worden. **Sociale veiligheid** moet gewaarborgd zijn door voldoende politieagenten en boa's.

5. **Duurzaamheid en energietransitie** zijn topprioriteit en geven nieuwe positieve kansen. Grote inzet op energiebesparing door **isolatie en minder afval**. Maatregelen mogen idealiter niet meer kosten dan de huidige energierekening, in het bijzonder voor huurders. Aantal kilo's **restafval** terugbrengen met 25-30 kg per persoon per jaar, op weg naar het landelijk streven van 100 kg per persoon (nu 230 kg) . Meer grip op de afvalstoffenheffing. **"De vervuiler betaalt"** sterker hanteren. Voortzetten aanleg **gescheiden stelsel** voor afvoer hemel- en rioolwater bij nieuwbouw en bij groot onderhoud. Slechte kwaliteit **oppervlaktewater** hard aanpakken. Voldoen aan wettelijke normen. Voorschoten op weg naar fietsgemeente 2026!
6. **Onderwijs. Integraal Huisvestingsplan (IHP) Primair Onderwijs 2020-2035** met kracht voortzetten en zo mogelijk versnellen. Schoolgebouwen en schoolpleinen ook gebruiken na schooltijd. Opstellen actieplan om het aantal **laaggeletterden, analfabeten en digibeten** sterk te verminderen. **Fietsroutes** naar Leiden en Wassenaar en bij basisscholen voorzien van langer groen en wachttijdverkliekers.
7. **Cultuur- en kunstbeleid intensiveren** door aanstellen cultuurcoördinator, promotie, cultuurwebsite, eerlijke beloning kunstenaars en meer samenwerking. **Subsidie bibliotheek** excl. huisvesting verder verhogen van €13,60 per inwoner naar het regionale gemiddelde van €17 per inwoner. Na jaren discussie heeft Voorschoten behoefte aan een kwalitatief goede **multifunctionele accommodatie**. Investeren in een groot en gedeeld draagvlak voor een besluit in 2022 over het door de raad op 11 november 2021 bij amendement aangehouden collegevoorstel multifunctionele accommodatie bibliotheek.
8. **Sportbeleid intensiveren**. Stimuleren lid worden sportverenigingen, cursussen omgaan met **agressie en asociaal** gedrag, creëren van **basisbanen** bij verenigingen om beroep op vrijwilligers te verkleinen en helpen **verduurzamen en energiezuiniger** maken accommodaties. Alle kinderen moeten het Zwem-ABC kunnen halen.
9. **Lokale democratie versterken**. Raad, college en ambtelijke organisatie moeten serieus en consequent **burgerparticipatie** bevorderen. Inwoners, ondernemers, instellingen en organisaties moeten in een vroeg stadium betrokken worden bij de totstandkoming van beleid en plannen van de gemeente. De **bestuurscultuur** moet open, meedenkend, vooruitkijkend en transparant zijn. De **gemeentelijke communicatie** moet tijdig en objectief zijn.
- 10 **Financiën en regionale samenwerking**. Realistisch en degelijk begroten is de norm: geen pro memorieposten en onderbegroten. De nota **schuldbeheersing** uit 2018 moet in 2022 geëvalueerd en aangepast worden aan de actuele financiële positie. De **ozb voor niet-woningen** wordt verhoogd. De **regionale samenwerking** wordt geëvalueerd. Bij een positieve uitkomst kiezen wij zonder voorbehoud voor versterking van de samenwerking in en met de **Leidse regio**. Uiterlijk in 2026 moet er een beginselbesluit worden genomen over de bestuurlijke toekomst van Voorschoten.

1. Werkgelegenheid, Ondernemersklimaat en Centrum Revitaliseren

De economie en de werkgelegenheid staan onder druk door de coronamaatregelen, ondanks de steun van de Rijksoverheid. Op lokaal niveau is deze nood slecht te lenigen. Het combineren van thuis werken en werken op de arbeidsplek is een ontwikkeling met veel voordelen voor werknemers en werkgevers. Ook goed voor het milieu en het tegengaan van verkeersdrukte. Wij stimuleren een sociaaleconomisch klimaat waarvan iedereen kan profiteren. Voorschoten heeft een vestigingsklimaat nodig waarin ondernemerschap gedijt en duurzame werkgelegenheid wordt gewaarborgd. Of het nu om ondernemers, werknemers of ZZP'ers gaat, werk is niet alleen belangrijk om brood op de plank te krijgen. Het gaat ook om zelfstandigheid en persoonlijke ontwikkeling. Werk is ook de aanjager van integratie en participatie. Werkgelegenheid en ondernemerschap hebben veel raakvlakken. Zonder actief ondernemerschap staat de werkgelegenheid onder druk en zonder betrokken werknemers komt de onderneming niet tot bloei. Beleid op beide terreinen moet in samenhang worden ontwikkeld. Een succesvol lokaal en regionaal economisch- en werkgelegenheidsbeleid wordt gestimuleerd door de handen ineen te slaan en door het scheppen van voorwaarden door de lokale overheid waardoor werkgevers en werkzoekenden elkaar eenvoudig kunnen vinden

Werkgelegenheid

De PvdA vindt het wenselijk dat zoveel mogelijk inwoners die nu nog een uitkering hebben, gaan werken. Dat kan via het aanvaarden van een (deeltijd)baan, maar het is ook mogelijk door middel van vrijwilligerswerk of via een stage door te groeien naar betaald werk. Iedereen verdient goed en betekenisvol werk en een rechtvaardig inkomen.

- De PvdA vindt het belangrijk dat de gemeente *werkzoekenden* uitdaagt om te gaan zoeken naar werk en hen te begeleiden in het verkrijgen van een goede uitgangspositie daartoe. Mensen die kunnen werken maar door omstandigheden zijn aangewezen op de bijstand worden respectvol behandeld. Het uitgangspunt is dat *uitkeringsgerechtigden* in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn voor het verkrijgen van een (nieuwe) baan. Voor degenen die hierin niet slagen blijven ondersteunende faciliteiten bestaan en is de gemeente een vangnet. Uitkeringsgerechtigden moeten naar vermogen aan de samenleving deelnemen, ook wanneer iemand weinig opleiding heeft of een beperking

- dat de gemeente de komende periode veel aandacht blijft besteden aan mensen die langdurig in de *bijstand* zitten. In Voorschoten zitten ruim 250 mensen in een re-integratievoorziening op basis van de Participatiewet. Doel is dat een groot deel van deze langdurig werkzoekenden de komende jaren uit de bijstand komt. Het is echter niet voor iedereen gemakkelijk deel te nemen aan de samenleving. Vooral voor mensen met een beperking (jong & oud), voor anderstaligen en

voor 50-plussers met een beperkte opleiding is het niet altijd eenvoudig volwaardig mee te doen. Een goede begeleiding en het intensiveren van de mogelijkheden om via projecten of taalstages deel te nemen aan de samenleving zijn daarbij de inzet. Voor mensen met een *lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap* geldt dat zij zoveel mogelijk toegang zouden moeten hebben tot een reguliere baan. Voor wie dat geen optie is moet er gezocht worden naar een beschermde arbeidsplaats.

De arbeidsmarkt houdt niet op bij de gemeentegrens. De gemeente Voorschoten maakt deel uit van de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal en draagt samen met de andere gemeenten in de regio en de Werkpleinen (gemeenten en UWV) de verantwoordelijkheid voor het terugdringen van de werkloosheid en het stimuleren van de werkgelegenheid.

Ondernemersklimaat

Ondernemerschap maakt Voorschoten aantrekkelijk en welvarend. Bedrijven zoeken steeds nieuwe mogelijkheden om te innoveren en te groeien. Dit biedt kansen voor ondernemers, maar ook voor de werkgelegenheid. De PvdA vindt ondernemerschap belangrijk en wil zoeken naar ruimte om de facilitering van ondernemers te verbeteren. Door samenwerking te zoeken met lokale ondernemers blijven we als gemeente aantrekkelijk voor onze eigen bewoners en bezoekers. Dat geldt ook voor het waarborgen in de toekomst van een uitstekende digitale en fysieke infrastructuur.

De PvdA vindt het belangrijk

- dat de gemeente ondernemers faciliteert in hun ondernemerschap. De bedrijfscontactfunctionaris heeft een proactieve houding richting ondernemers, adviseert (startende) ondernemers in hun contact met de gemeente, ondersteunt bij complexe vraagstukken en is aanspreekpunt bij het aanvragen van vergunningen en het doorlopen van procedures
- dat op de gemeentelijke website alle relevante en brede informatieblokken op “Ondernemers en organisaties” goed toegankelijk en actueel blijven, zeker ook nu wij moeten leren leven met corona
- dat het gemeentelijk aanbestedings- en inkoopbeleid zoveel mogelijk wordt gericht op het lokale bedrijfsleven, dat het ondernemersregister goed wordt benut en de voorlichting over komende opdrachten wordt uitgebreid. Een in prijs en kwaliteit concurrerend aanbod is daarvoor noodzakelijk, waarbij zo veel mogelijk in de keten recht gedaan wordt aan de beginselen van een circulaire economie. Voorschoten is een Fairtrade-gemeente; de invulling daarvan dient verder te worden geïntensiveerd
- dat de gemeente in overleg met netbeheerder Liander, verantwoordelijk voor kabels en leidingen, helpt waarborgen dat bedrijven en inwoners in de toekomst voldoende elektriciteit kunnen blijven gebruiken en terugleveren
- te onderzoeken of de digitale infrastructuur in het centrum en de rest van de gemeente voldoende is ontwikkeld om snel internet te waarborgen voor ondernemers en inwoners
- dat de laadinfrastructuur voor elektrische personenauto's, vrachtwagens en fietsen wordt uitgebreid in goed overleg met ondernemers- en buurtverenigingen over het juiste tempo en de te kiezen plekken voor laadpalen.

Revitalisering centrum

Leegstand in het centrum was al voor corona een probleem, maar is door de economische crisis van meer dan tien jaar geleden in een stroomversnelling gekomen. Online shoppen is sindsdien sterk in opkomst en heeft het winkelaanbod sterk veranderd. De detailhandel krimpt. De horeca daarentegen groeit. Het bestrijden van de leegstand en haar negatieve gevolgen is daarom belangrijk. Leegstand leidt al snel tot verloedering en een desolate aanblik. De PvdA wil een samenhangende aanpak om het centrum te veranderen van alleen maar een gebied om spullen te kopen tot een omgeving waar meer is te beleven dan detailhandel en horeca, waarin mensen elkaar in een aantrekkelijke omgeving ontmoeten.

Het online shoppen brengt in de samenleving ook nieuwe problemen mee. Elke dag rijden er vele vervuilende busjes rond in alle wijken om pakjes te bezorgen. Deze nieuwe vormen van shoppen vragen om een nationaal en lokaal/regionaal antwoord om de nadelige gevolgen voor het milieu en de leefbaarheid te beperken.

De PvdA vindt het belangrijk

- om beleid te ontwikkelen samen met andere gemeenten om negatieve gevolgen voor het milieu van online shoppen zoveel mogelijk te beperken. Om vervuilende dieselvrachtauto's weg te houden uit het centrum zou een milieuzone moeten worden ingesteld
- om leegstand in het centrum aan te pakken door actief de mogelijkheden te onderzoeken grote en kleine leegstaande winkelpanden en bankgebouwen een nieuwe bestemming te geven,

bijvoorbeeld woningen voor alleenstaande jongeren of ouderen. Meer woningbouw maakt het centrum aantrekkelijker en winkels levensvatbaarder

- te onderzoeken of er een centraal logistiek laad- en lospunt kan komen voor de bevoorrading van bedrijven in het centrum. Vanuit dat centrale punt kunnen bedrijven bevoorrad worden met kleine elektrische voertuigen op rustige tijdstippen
- dat de Voorstraat autoluw en het Treubplein autovrij wordt, met voldoende parkeer- en oplaadvoorzieningen aan de rand en met ruimte voor deelauto's
- te zorgen voor goede en voldoende fietsenstallingen en veilige fietsroutes van en naar het centrum
- alert te zijn op ondermijning en witwassen en huisjesmelkers of dubieuze ondernemers te weren
- te onderzoeken of het instrument van de bedrijfsinvesteringszones (BIZ) ingezet kan worden ter versterking van de samenwerking tussen eigenaren en als een investeringsfonds voor het centrum
- te onderzoeken of er afspraken gewenst zijn over branchering om eenzijdigheid van het winkel- en horeca-aanbod te voorkomen; meer kwaliteit en creativiteit is gewenst. Het evenwicht in de Voorstraat tussen wonen en horeca moet behouden blijven. Dit betekent geen verdere uitbreiding van de horeca
- het centrum een kwaliteitsimpuls te geven door op het Treubplein een mooie fontein te plaatsen, omgeven door zitbanken en bloembakken
- dat er in het centrum goed verspreid drie openbare toiletten komen
- te investeren in een goede samenwerking en communicatie tussen gemeente, ondernemers en eigenaren. Deze drie partijen hebben elkaar nodig.

2. Sociaal Domein

Zorg en jeugdzorg

De gemeente is verantwoordelijk voor de Wmo- en de jeugdzorg. Deze taken zijn in 2015 naar de gemeente gegaan, maar helaas is dat niet met voldoende budget gebeurd. Hoe we daar lokaal mee omgaan, is een politieke keuze. Het afgelopen jaar hebben we gezien hoe het huidige College de randen van de wet heeft opgezocht. De PvdA vindt dat het beperkte budget nooit een belemmering mag zijn om de zorg te leveren die iemand nodig heeft. Iedere burger uit Voorschoten moet daarop kunnen rekenen. Als je ziek bent heb je hulp nodig en is al het andere onbelangrijk. Dan wil je erop kunnen rekenen dat jij of je naasten de juiste zorg, aandacht en liefde krijgen.

Toch is dat lang geen vanzelfsprekendheid. Ook niet in een welvarend land als Nederland. Wie in armoede leeft, is vaker ongezond. Kinderen die in armoede opgroeien, hebben vaker een ongezonde levensstijl, waar ze vaak hun hele leven last van houden. Mensen met hoge inkomens leven in ons

land gemiddeld 7,5 jaar langer dan die met lage inkomens. Het verschil in het aantal gezonde levensjaren is zelfs ruim 18 jaar. Voor de PvdA is dit onverteerbaar.

De PvdA hecht veel waarde aan sociale cohesie. De gemeente Voorschoten draagt actief bij aan het faciliteren en organiseren daarvan. Jongeren brengen we vroegtijdig in contact met sport, cultuur en bewegen. Op die manier bevorderen we hun gezondheid, vergroten we het speelplezier en voorkomen we dat ze later zorg nodig hebben. Wijkteams en jeugdteams spelen daar een belangrijke rol in. Lukt voorkomen niet, dan bieden we de juiste zorg.

Op dit moment kopen wij zorg in op verschillende plekken. Deels in de Leidse regio, deels in de Haagse regio. Het doel zou moeten zijn om nog binnen de volgende raadsperiode alles naar de Leidse regio over te dragen. Hierbij moet worden aangemerkt dat de kwaliteit van de zorg niet minder mag worden en dat de invloed van de gemeente Voorschoten op het beleid hetzelfde moet blijven.

Onze samenleving kan niet zonder al die mensen die mantelzorg verlenen. Alle vormen van mantelzorg, intensief en incidenteel, zijn onmisbaar voor de mensen die worden geholpen én voor ons als samenleving. Mensen steken vaak al hun energie, liefde en passie in hun zorg, maar tegelijkertijd kan intensieve mantelzorg zwaar zijn. Daarom willen we hen ontlasten.

Niet de markt, maar de mens staat centraal. Zorg moet niet meer in termen van kosten worden gezien, maar als investering in de gezondheid van mensen. Daarom praten we ook niet over stelselwijzigingen, maar over hoe we de zorg zo goed mogelijk kunnen organiseren in onze gemeente. Dit doen we op drie niveaus:

1. De sociale basisinfrastructuur op orde. We zorgen voor een gemeente met een sterke sociale basis voor iedereen. Dat doen we met goed onderwijs, met sportvoorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn, met een groene omgeving waar je een ommetje kan maken, en met goede

voorzieningen. Strikt genomen is dat geen zorg, maar het is wel de manier om met elkaar gezond te blijven.

2. Als collectieve hulp zijn er de wijkteams, en de jeugd -en gezinsconsulenten. Dat is voor mensen, die iets meer begeleiding nodig hebben. Deze teams zijn dichtbij in de wijken georganiseerd en bieden hulp en ondersteuning. Het Centrum voor Jeugd & Gezin en Voorschoten Voor Elkaar spelen ook hierin een belangrijke rol.
3. Voor individuele hulp hebben we voorzieningen die aansluiten bij een specifieke vraag of behoefte van een persoon of gezin.

De PvdA vindt het belangrijk

- dat zorg beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar is. De menselijke maat is daarbij belangrijk. We denken niet vanuit het stelsel, maar vanuit wat iemand nodig heeft
- dat als gezinnen zorg nodig hebben, het belangrijk is dat het perspectief krijgt om uiteindelijk zichzelf weer te kunnen redden
- te constateren dat de overheid niet als enige voor zorg en welzijn kan zorgen. Daarbij zijn andere partners nodig: het buurthuis, de school, de bibliotheek, de sportverenigingen, de cultuursector, etc. Dit zijn de partners in Voorschoten waarmee je de sociale netwerken in het dorp kan versterken
- dat inwoners ruimte voelen om zorg te vragen als het nodig is. Als de middelen schaars zijn is het aan de gemeente om te kiezen voor de mensen die het meest kwetsbaar zijn
- dat de gemeente Voorschoten er alles aan doet om met de mensen die zorg mijden in contact te komen
- te constateren dat veel mensen, die lange tijd zorg nodig hebben, zoals mensen met psychische klachten, hun maatschappelijke relaties verliezen. Naast medische zorg en medicatie bieden we daarom ondersteuning op het gebied van welzijn en werk. We noemen dit het maatschappelijk herstel
- dat in alle vormen van ondersteuning, toegang tot voorzieningen, regelingen en communicatie we rekening houden met laaggeletterden
- dat mensen zo lang mogelijk thuis wonen in Voorschoten. Tegelijkertijd zien we dat bij ouderen eenzaamheid en dementie vaker voorkomen. Het bestrijden van eenzaamheid zien we als onze maatschappelijke opgave: liever elke week iemand die langs gaat bij kwetsbare ouderen om te vragen hoe het gaat en wat er nodig is, dan dat we alles vertalen in het maximum aantal uren huishoudelijke hulp
- goede zorginkoop centraliseren bij één regio, met stevig contractmanagement richting de aanbieders
- het initiatief te nemen met onze partners voor een lokale alliantie tegen eenzaamheid. Daarvoor leggen we huisbezoeken af en zorgen we voor voldoende ontmoetingsplekken in het dorp
- te constateren dat liefdevolle zorg zit in een goede relatie van mensen met zorg- en hulpverleners. Elke keer als die relatie verbroken wordt door weer een aanbesteding, bemoeilijkt de gemeente de liefdevolle zorg. We koppelen zorg- en hulpverleners daarom aan de mensen, die hulp nodig hebben, en streven daarmee na dat zorgrelaties zich zo goed mogelijk ontwikkelen. Om dat te bewerkstelligen werken we zoveel mogelijk met langdurige overeenkomsten
- te constateren dat eigen kracht en verantwoordelijkheid geen reden mogen zijn om aan die categorie hulp te weigeren. Tegelijkertijd waken we voor medicalisering en problematisering.

Opvoeden en opgroeien gaan gepaard met risico's en met vallen en opstaan.

Opvoedingsondersteuning en jeugdzorg zien we in elkaars verlengde, maar niet als elkaars gelijke

- dat de marktwerking met veel scepsis bejegend moet worden. Zorgcowboys pakken we bovendien keihard aan
- te constateren dat het hoofd- en onderaannemerschap het hele zorgsysteem ondoorzichtig maken. Enerzijds zitten er veel cowboys bij de onderaannemers, anderzijds worden onderaannemers uitgebuit. Het kan niet zo zijn, dat onze gemeente dure zorg inkoopt bij de hoofdaannemer en dat deze vervolgens de winst in zijn eigen zak steekt door goedkoop in te kopen bij een onderaannemer
- dat we lotgenotencontacten faciliteren, zoals in de Odensehuiskamer
- dat mantelzorgers de jaarlijkse attentie behouden
- te constateren dat pleegouders goud waard zijn. We proberen hen zoveel als mogelijk te ondersteunen.

Gezond Leven

Het is onverteerbaar dat in Nederland de sociaaleconomische ongelijkheid leidt tot grote verschillen in levensverwachting en gezond oud kunnen worden.

Het begint bij een gezond leef-en eetpatroon. Juist voor mensen meteen smalle beurs is gezond eten niet te betalen. Overgewicht bij kinderen is een groot probleem. De aandacht voor preventie in de jeugdgezondheidszorg en jeugdzorg verschilt per gemeente en regio, ondanks de regionale rol van de GGD. Door in onze gemeente vol op preventie in te zetten en door op hele jonge leeftijd extra in deze kinderen (en hun ouders) te investeren, valt er een enorme gezondheidswinst voor deze groep te halen.

Het (preventief) tegengaan van roken, alcoholgebruik en overgewicht door gezonde voeding en bewegen is belangrijk. Het is daarbij gewenst mensen positief te benaderen op de plaatsen waar de doelgroep aanwezig is.

De PvdA vindt het belangrijk

- dat welzijn, preventie en gezondheid voorop staan. Voorkomen is beter dan genezen. Preventie leidt ook tot minder dure zorg
- te constateren dat sociaaleconomische gezondheidsverschillen niet acceptabel zijn. In samenwerking met de GGD en andere gemeenten en waar mogelijk de zorgverzekeraars pakken we die verschillen aan
- dat we zorgen voor voldoende speeltuinen en speelplekken waar kinderen kunnen bewegen en spelen, ook op groenere schoolpleinen
- dat we zorgen voor watertappunten op alle schoolpleinen, speeltuinen, sportclubs en bij stations
- dat we de richtlijnen van de 'Rookvrije generatie' intensief toepassen
- dat we in het basisonderwijs de aandacht voor gezondheid, gezonde voeding, sporten bewegen stimuleren
- dat in onze gemeente we de verkoop van lachgas via de Algemene Plaatselijke Verordening verbieden en we jongeren voorlichten over de schadelijke effecten van drugs
- dat we zorgen voor een strengere handhaving van het verbod op de verkoop van pillen en drank aan minderjarigen in onze gemeente.

Armoede en schulden

Nederland is een rijk land, maar de verschillen tussen arm en rijk worden steeds groter. Voor de PvdA is dat onaanvaardbaar: schulden en armoede staan volwaardig meedoen in de samenleving in de weg. Kinderen die opgroeien in armoede staan meteen op achterstand. Armoede tast je gevoel van vrijheid en bestaanszekerheid aan, terwijl juist die verworvenheden het fundament van onze samenleving zijn waarin iedereen een gelijke kans heeft. In Voorschoten leefden in 2019 meer dan 1.000 inwoners rond het bestaansminimum. Schulden zijn een bedreiging voor de bestaanszekerheid van mensen. Ze veroorzaken vaak langdurige ziekte en uitval door stress, geestelijke problemen en andere problematiek. Als iemand diep in de schulden zit, kan je het wel hebben over een baan, maar op dat moment zijn een dak boven het hoofd houden en boodschappen kunnen doen belangrijker. Daarom pakken we de problemen integraal aan, nemen we eerst de meest urgente problemen weg en bieden we perspectief.

De PvdA Voorschoten wil dat het schuldhulpverleningsbeleid toekomstgerichter wordt om cliënten beter en sneller te kunnen helpen. Ook om beter te kunnen voorkomen dat inwoners in de schulden raken. Dit betekent uitgaan van vertrouwen, vroeg-signalering en uitgaan van de behoefte van de cliënt.

De PvdA vindt het belangrijk

- dat samenwerking tussen instanties en vroeg-signalering versterkt worden. Vanaf 1 januari 2021 is vroeg-signalering ook een wettelijke taak. Daarvoor is het belangrijk dat de gemeente alle informatie over schulden en betalingsachterstanden benut. We sluiten hiervoor een convenant met instellingen en organisaties als de woningcorporatie, energieleveranciers en zorgverzekeraars, zodat zij achterstanden vroegtijdig kunnen melden en we op tijd kunnen ingrijpen
- te constateren dat organisaties als Schuldhulpmaatje op vrijwillige basis jaarlijks tientallen cliënten helpen met raad. Zij beschikken echter niet over middelen om cliënten ook met geld bij te staan. Schuldhulpmaatje heeft €1000 per jaar per cliënt nodig; in totaal €30.000. Het huidige beschikbaar budget ad €25.000 gaat op aan de toerusting van vrijwilligers in de schuldhulpverlening
- dat geaccepteerd wordt dat het hebben van schulden niet altijd een kwestie van 'eigen schuld' is. De oorzaken voor schulden kunnen divers zijn. Belangrijke levensgebeurtenissen, zoals een echtscheiding, het verlies van je partner, de overgang in een levensfase, minder inkomen door het verlies van je baan of een mager pensioen, spelen vaak een rol. Net als rekeningen die door een dure zorgverzekering, energielasten en hoge huren blijven liggen. We zijn alert op deze momenten en willen tijdig kunnen ingrijpen als het mis dreigt te gaan

- dat in onze gemeente de dienstverlening stress-sensitief is: we houden er rekening mee dat leven in armoede en met schulden mensen kwetsbaar en onzeker maakt. We gebruiken begrijpelijke taal en benaderen mensen met (het risico op) schulden actief;
- te constateren dat fraude met bijstand relatief weinig voor komt. De cijfers laten zien dat het om een kleine groep gaat. Toch is het beleid er sterk op gericht om vermeende fraude op te sporen. De balans is zoek. Het uitgangspunt van ons gemeentelijk beleid moet vertrouwen zijn. Overtredingen pak je aan als je ze ontdekt
- dat kinderen die in armoede opgroeien, een gratis lidmaatschap krijgen van de sportvereniging, de bibliotheek en culturele instellingen als de muziek- en toneelschool. Daarvoor werken we o.a. nauw samen met het Jeugdsportfonds, het Jeugdcultuurfonds en de stichting Leergeld
- dat we belemmeringen wegnemen voor kinderen die in armoede opgroeien om aan alle schoolactiviteiten mee te doen. Als daar een laptop en/of fiets voor nodig is worden deze verstrekt. Hetzelfde geldt de huiswerkbegeleiding
- dat in de week voor Sinterklaas alle kinderen, waarvan de ouders gebruik maken van de schuldhulpverlening en/of een inkomen tot 130% van het sociaal minimum hebben, een Sinterklaasbon van €25 krijgen.

Inburgering

In 2022 treedt de nieuwe wet Inburgering in. Daarin worden gemeenten verantwoordelijk voor inburgering van statushouders. Taalcursussen die zij via de formele inburgering volgen, bieden te weinig houvast in de samenleving en op de arbeidsmarkt. We geven daarom een extra impuls aan de Taalmaatjes ten behoeve van de Voorschotense statushouders.

De PvdA

- wil dat Voorschoten zich ruimhartig opstelt en in tijden van crisis versneld haar taakstelling uitvoert om statushouders te huisvesten, bijvoorbeeld via die de Hotel- en Accommodatieregeling (HAR)
- wil dat de op initiatief van de PvdA aangenomen motie om als gemeente alleenstaande vluchtelingkinderen uit kampen in Griekenland op te nemen, ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd.

3. Gebouwde omgeving

Woningbouw

Bij wonen wordt de tweedeling in de samenleving groter. De prijsstijging en het tekort aan betaalbare woningen maakt het steeds moeilijker voor starters op de woningmarkt. De oorzaken zijn het landelijke beleid rond de aftrek van hypotheekrente en het beknotten van woningcorporaties, het gebrek aan regie op ruimtelijke ordening, de lage rente en de toestroom van (buitenlands) kapitaal.

Ook in Voorschoten is een groot tekort aan betaalbare huur- en koopwoningen. De afgelopen vier jaar is nauwelijks gebouwd en zijn de prijzen enorm gestegen. Ook al kan lokaal niet alles worden beïnvloed, Voorschoten kan en moet in samenwerking met andere gemeenten en belanghebbenden veel meer en sneller doen dan nu. De PvdA kiest voor woningzoekenden met een smalle beurs en steunt de bouwplannen. Er zijn mogelijkheden genoeg.

De PvdA realiseert zich dat huizenbouw onder verschillende soorten spanning staat. En keuze voor verdichtingsbouw om de buitengebieden groen te laten, heeft mogelijk tot gevolg dat je vaker moet kiezen voor flats met meerdere etages. Of dat groene plekken in de wijken toch gedeeltelijk bebouwd moeten worden. Dat vraagt inschikkelijkheid van omwonenden in het besef dat hun kinderen of die van de burens ook in Voorschoten willen wonen.

Ambitieuze woningbouwplannen vragen naast politieke daadkracht ook en vooral om voldoende ambtelijke deskundigheid om deze voor te bereiden en uit te voeren. De PvdA wil dat hierin met voorrang apart en creatief wordt geïnvesteerd.

De PvdA wil

- uitdagender inventariseren van geschikte woningbouwlocaties. We kijken in de bebouwde kom. Geen nieuwe bouwplannen voor het groene buitengebied
- in de komende raadsperiode voor alle beschikbare kavels bouwplannen in de raad brengen en zo mogelijk uitvoeren, samen met grondeigenaren, corporaties en ontwikkelaars. Eventueel daartoe tijdelijk deskundigheid inhuren bij buurgemeenten
- minimaal bij nieuwbouwplannen in elk bouwproject 30% sociale huur (maximaal €752 per maand) en 25% middensegment-woningen. Dat zijn woningen met een huur tot €1000 per maand en sociale koop tot maximaal €200.000
- ook bouwen om door te schuiven, bijvoorbeeld voor ouderen die een groter huis achterlaten
- duurzaam bouwen met groen: duurzame en klimaat-neutrale woningen met openbaar groen en bomen bij bouwprojecten
- experimenteren met tiny houses, wonen met collectieve voorzieningen, zeker voor jongeren, 1/2-persoons huishoudens en statushouders
- zelfbewoningsplicht bij koop invoeren
- sociale koopwoningen krijgen een anti-speculatiebeding
- vakantieverhuur beperken

- samen met de ondernemers leegstand en veroudering van winkels en bedrijfspanden tegengaan. Ombouw naar woningen is een optie, zeker nu de prijzen van winkels en woningen dicht bij elkaar komen
- wil graag dat de hoogspanningsleidingen die dicht bij huizen lopen, ondergronds gaan. Vanwege het gevoel van veiligheid, het aanzien en eventueel om meer bouwlocaties mogelijk te maken. Dit is een kostbare aangelegenheid en Voorschoten kan dit niet zelf betalen. Mocht er meer geld vanuit het Rijk beschikbaar komen dan moeten we als gemeente hier proactief op acteren.

Verkeer/vervoer

Binnen de gemeente zijn alle bestemmingen op fietsafstand. Stimuleren van fietsen is leidend bij de aanleg van voorzieningen voor het verkeer.

De PvdA wil

- dat fietspad langs het spoor verbreed wordt en dat er overzichtelijker bochten en kruisingen komen
- dat fietsverbod in de Schoolstraat wordt beperkt tot de drukke vrijdag en zaterdag. Veel mensen die boodschappen willen doen, komen immers op de fiets
- fietsen langs de hele Vliet mogelijk maken door ontbrekende stukken aan de westkant aan te leggen: van de Hofweg in het noorden langs de Krimwijk en Starrenburg door naar de Kniplaan in het zuiden
- veilig oversteken door wandelaars, ruimte voor minder valide inwoners en in woonwijken de weg zo inrichten dat 30 km vanzelf spreekt
- dat de busverbindingen die het centrum, de wijken, NS-stations en voorzieningen in de buurgemeenten verbinden, behouden blijven. De busverbinding tussen Leiden en Den Haag, naast de trein, is eveneens belangrijk voor de bereikbaarheid van Voorschoten
- dat de provincie wordt gehouden aan de afspraak snel effectieve geluidschermen langs de A4 te plaatsen.

Openbare ruimte

Zorgvuldig beheer van de openbare ruimte is het visitekaartje van Voorschoten. Aandacht voor aantrekkelijke, schone en veilige straten en parken is allereerst een taak van de gemeente, maar inwoners hebben hierin ook een verantwoordelijkheid.

De PvdA

- constateert dat om kosten te besparen er in het verleden voor is gekozen om het onderhoudsniveau van de openbare ruimte te verlagen naar kwaliteitsniveau C (sober). De PvdA wil dat dit weer teruggaat naar kwaliteitsniveau B (basis) om zo het aanzien van de openbare ruimte en het woongenot voor de inwoners te verbeteren
- wil dat bewoners meer zeggenschap moeten krijgen over de inrichting van de wijk, hoe de beschikbare middelen in de wijk of buurt worden ingezet en op welke wijze bewoners zelf een steentje bijdragen aan het aantrekkelijk houden van de leefbaarheid in de wijk of buurt. De PvdA wil in dit verband dat de gemeente soepeler omspringt met verzoeken om beheer of zelfs koop van stukken plantsoen die grenzen aan particuliere tuinen

- wil dat er in komende raadsperiode 1000 extra bomen worden geplant in het dorp om het groene karakter te versterken. Daarnaast moet voor elke gekapte boom er één nieuwe aangeplant worden. De gemeente stelt jaarlijks een aantal bomen beschikbaar voor aanplant in particuliere voortuinen. Daarmee wordt bijgedragen aan een aantrekkelijk en gevarieerd straatbeeld
- is voor een gastvrije openbare ruimte waar mensen goed kunnen wandelen, zitten en recreëren met in het centrum en in de wijken op straat tientallen extra zitbanken. Op het Treublein komt een fontein
- wil dat de gemeente het beleid om snel en doeltreffend afval in de plantsoenen en op straat te bestrijden met kracht doorzet. En dat de inwoners daarbij actief worden betrokken door het organiseren van opzomerdagen en het ter beschikking stellen van opruimateriaal
- constateert dat de bedrijventerreinen een stimulans zijn voor de lokale economie. De PvdA hecht grote waarde aan het zorgvuldig omgaan met de belangen van bewoners en ondernemers in o.a. de Dobbewijk
- constateert dat het oppervlaktewater schoon moet zijn voor vissen en zo mogelijk ook voor zwemmers. Visvriendelijk baggeren en zorgvuldig maaien van oevers zijn daarvoor voorwaarden. De PvdA is voor gescheiden riolen en meer waterbassins om zware regenbuien te bufferen
- dat de inzet van schaapskudden om het openbaar gras te onderhouden, wordt gestimuleerd.

Sociale veiligheid

Volgens de statistieken is Voorschoten nog steeds een betrekkelijk veilig dorp. Desondanks waren er de laatste jaren diverse inbraakgolven. Dit beïnvloedt het veiligheidsgevoel van burgers. Gemeente en politie werken daarom samen om de veiligheid in de gemeente te waarborgen. Het politiekeurmerk Veilig wonen draagt hieraan bij.

De PvdA

- vindt dat er komende jaren, ondanks de aangekondigde bezuinigingen en ingevoerde veranderingen in de politieorganisatie, voldoende aandacht en menskracht behouden moet blijven om in te zetten binnen Voorschoten
- wil dat prioriteit gegeven blijft worden aan preventie. De gemeente neemt samen met de politie het initiatief om burgers te adviseren bij het voorkomen van woninginbraak en het veiliger maken van de leefomgeving
- constateert dat er in de Voorschotense parken –zeker in coronatijd- soms overlast is door jongeren. Naast patrouilles door politie en boa's kan in overleg met de jongerenwerkers bekeken welke aanvullende activiteiten ontplooid kunnen worden om jongeren op een plezierige manier hun vrije tijd te laten doorbrengen
- wil dat sociaal onveilige plekken met voorrang worden geïnventariseerd en waar nodig aangepakt, bijvoorbeeld door betere verlichting en het snoeien van hinderlijke begroeiing.

4. Duurzaamheid & de energietransitie

Is de corona-gezondheids crisis ingrijpend, de milieucrisis vormt op termijn een nog veel groter probleem. Wereldwijd zijn de effecten steeds zichtbaarder: abnormaal hoge temperaturen in grote delen van de wereld, enorme bosbranden in Australië en elders, overstromingen in Duitsland, België en Limburg. Ook in Voorschoten krijgen we vaker te maken krijgen met hevige regenval in korte tijd, langere natte en droge periodes, met consequenties voor de afwatering en hittestress in de bebouwde omgeving. We moeten hiermee aan de slag!

Gemeenten hebben samen met provincies en de landelijke overheid de opdracht om bij te dragen aan de uitvoering van het Klimaatakkoord van Parijs uit 2015, dat streeft naar een maximale temperatuurstijging van 1,5°C in 2050. Dat betekent een CO₂-reductie van minimaal 50% in 2030 en een energie-neutrale samenleving in 2050. Deze opgave is immens.

Regionale Energiestrategie (RES)

De regio Holland Rijnland, waar Voorschoten onder valt, heeft de Regionale Energiestrategie op 1 juli 2021 vastgesteld. De RES geeft op basis van de bezuinigingsopgave per sector en per gemeente aan welke instrumenten en middelen nodig zijn om de opgave te realiseren. Besluitvorming over de ruimtelijke invulling vindt de komende periode plaats. De RES laat zien dat Voorschoten ten opzichte van regiogemeenten achterloopt met de opwek van energie op daken en het afsluiten van woningen van het gas.

De afgelopen vier jaar zijn diverse stappen op de transitie en duurzaamheid gezet. Naast het traject van de RES, kwam er een duurzaamheidsvoucher en -lening voor woningeigenaren en huurders, gaven energiecoaches adviezen van aan inwoners, ligt er voorstel voor verduurzaming van gemeentelijk vastgoed, nam het aantal laadpalen toe en werd het milieubeleidsplan en de warmtevisie vastgesteld. Maar het is niet genoeg geweest voor de voortgang die nodig is om de doelstellingen te halen. De komende twee raadsperiodes worden op dit punt cruciaal.

De PvdA hecht veel belang aan een eerlijk en betaalbare energietransitie. De woonlastenneutraliteit, zoals verwoord door het kabinet, vinden we een belangrijk uitgangspunt.

De PvdA vindt het belangrijk

- de komende raadsperiode topprioriteit te geven aan de energietransitie, vaart te maken, zodat de gemeente haar bijdrage levert aan de regionale opgave

- jaarlijks hiervoor voldoende middelen te reserveren en zorg te dragen voor het verwerven van alle mogelijke financiering vanuit het Rijk
- actief in te zetten op kostenneutraliteit, in het bijzonder voor huurders, wat betekent dat de energietransitie inwoners niet meer mag kosten dan de huidige energierekening. Die opgave is groter voor slecht geïsoleerde woningen, waar relatief vaker mensen met een smalle beurs wonen
- inwoners, instellingen en bedrijven goed te informeren over de energietransitie-opgave voor Holland Rijnland én voor Voorschoten om zo draagvlak te creëren
- inwoners, instellingen en bedrijven te laten participeren in de besluitvorming over de ruimtelijke invulling van de RES-opgave. Inwoners krijgen zo inzicht in de keuzeprocessen en kunnen meedenken over verschillende opties om de energietransitie vorm te geven
- zoveel mogelijk gebruik te maken van kennis en kunde uit de samenleving en het delen van kennis te faciliteren, door bijvoorbeeld een loket in te richten waar inwoners en ondernemers met vragen over verduurzaming terecht kunnen
- maatschappelijke initiatieven zoals Zon op Voorschoten, het duurzaamheidsinitiatief Krimwijk met middelen te ondersteunen. Zij spelen een belangrijke rol in het creëren van draagvlak
- de gemeente communiceert over de transitie op haar website, in de pers, diverse verenigingsbladen, op scholen. Denk ook aan de 'Earth Overshoot Day'. Geef als gemeente het goede voorbeeld voor wat betreft afvalbesparing, -scheiding, het verduurzamen van gebouwen en het wagenpark
- in de transitie allereerst en zoveel mogelijk in te zetten op besparing (isolatie, het verminderen van afval, meer ruimte voor de fiets en het autoluw maken van het centrum)
- dat de gemeente de in 1993 vastgestelde wettelijke energiebesparingsplicht voor bedrijven en instellingen die meer dan 25.000m³ of 50.000 kWh elektriciteit per jaar gebruiken, gaat handhaven
- dat zo snel mogelijk duidelijkheid wordt verschaft over alternatieve warmteopties voor een wijk of buurt en de door het rijk en de gemeente beschikbaar gestelde subsidies en leningen. Huiseigenaren en VvE's wachten daarop
- de ontwikkelingen voor de diverse alternatieve warmteopties, zoals aquathermie, geothermie en de warmteronde (Warmtelinq) goed te volgen
- de openbare ruimte voor de auto, zeker in nieuwbouwwijken, geleidelijk aan te beperken. We zullen op termijn toe moeten groeien naar een andere manier van mobiliteit, naar het meer delen van auto's
- te zorgen voor voldoende laadinfrastructuur, ook op openbare plekken zoals bij supermarkten en winkelgebieden. Zorg dat de laadpalen geschikt zijn voor het laden van zoveel mogelijk typen auto's

- de energietransitie als een interessante uitdaging te zien. Het biedt enorme economische kansen, ook voor het lokale bedrijfsleven, en draagt bij aan de sociale cohesie, wanneer burens of straten samenwerken aan het energieneutraal maken van de buurt.

Grondstoffen en de uitdaging tot afvalvermindering

We staan als Voorschotense gemeenschap voor de uitdaging om minder afval te produceren en meer te gaan scheiden. Rijk en gemeenten hadden als doel gesteld dat in 2020 de hoeveelheid restafval jaarlijks gemiddeld niet meer dan 100kg per persoon mocht zijn. En in 2025 zelfs maar 30kg. Het aantal kg restafval per Voorschotense inwoner was in 2020 231kg. Terwijl de hoeveelheid restafval nauwelijks daalt, stijgen de kosten voor afvalverwerking, met als resultaat een stijging van de verwerkingskosten in 2020 met €45.000. Inwoners van Voorschoten zouden in 2020 75% van het afval hebben moeten scheiden. Dat percentage is echter tussen 2015 en 2020 slechts 1% gestegen, van 49% naar 50%. Het aantal bezoeken aan het Avalex-afvalstation in Wassenaar is de afgelopen jaren gestegen van 6000 per jaar tot 12.000 bezoeken in 2020. De kosten voor deze verwerking van restafval zullen de komende jaren blijven toenemen. De afvalstoffenheffing steeg in 2021 met 17%. De kosten liggen met €354 voor meerpersoonshuishoudens ver boven het landelijke gemiddelde van €305. Voor 1-persoonshuishoudens liep het op tot €287 (landelijk €245).

De PvdA

- vindt het hoog tijd om te bekijken hoe we beter grip houden op het afval dat we nalaten, en zo ook op de afvalstoffenheffing
- zet, gesteund door de raad, in op het verminderen van het aantal kg restafval met 25-30 kg per persoon voor de komende jaren, om zo enigszins toe te werken naar de landelijke doelstelling
- spoort de gemeente aan om inwoners te informeren over het voorkómen van afval door bijvoorbeeld producten zonder verpakking te kopen, kapotte huishoudelijke apparaten te

repareren en kleding een tweede leven te geven. Papier, glas, plastic, metaal en drinkkartons (PMD) en GFT moet zo veel mogelijk gescheiden worden

- steunt initiatieven als het Repaircafé waar inwoners naar toe kunnen om kapotte huishoudelijke apparaten, elektronica en kleding tegen een gering bedrag te laten repareren
- vraagt de gemeente het goede voorbeeld geven door bijvoorbeeld te onderzoeken of een 'ja-sticker' (inwoner moet zelf actie ondernemen om ongeadresseerd reclamemateriaal te ontvangen) meer effect sorteert dan de 'ja/nee sticker'
- verzoekt de gemeente te onderzoeken wat mogelijkheden zijn om toe te werken naar het principe van de vervuiler betaalt. Nu betalen mensen die moeite doen om te recyclen indirect voor mensen die geen of minder moeite doen, via de afvalstoffenheffing die per huishouden wordt omgeslagen
- bekijkt na twee jaar wat de effecten zijn van de stappen die nu gezet worden, op om basis daarvan onze inzet voor de verdere toekomst te bepalen.

Kwaliteit oppervlaktewater

De kwaliteit van het oppervlaktewater is in Voorschoten matig tot slecht. De vereniging voor visserijbelangen vraagt hier al jaren aandacht voor. In 2/3 deel van het oppervlaktewater wordt 's zomers de Ecoli-bacterie aangetroffen, waardoor er ook niet gezwommen kan worden. De riool-overstorten zijn hier voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor. De druk op het rioolsysteem en het stelsel van waterwegen neemt verder toe door woningbouw en de grotere hoeveelheid neerslag die valt.

Het heeft te lang geduurd, maar we zijn blij dat de gemeente, als gevolg van een PvdA-motie uit 2020, de kwaliteit van het oppervlaktewater serieus gaat aanpakken. Om te gaan voldoen aan de wettelijke normen voor kwaliteit van oppervlaktewater. Naast jaarlijks baggeren is het nodig om de riool-overstorten te elimineren, de doorstroming van het oppervlaktewater te verbeteren in overleg met het Hoogheemraadschap Rijnland en omliggende gemeenten, en het aanbrengen van gescheiden rioolstelsels.

De PvdA

- zal de uitvoering van de plannen van de gemeente voor verbetering van de kwaliteit van het oppervlakte monitoren
- vraagt bij de herinrichting van wijken, zoals Adegeest en Noord-Hofland, direct een gescheiden rioolstelsel aan te brengen. Een gescheiden stelsel voor de afvoer van hemel- en rioolwater betekent 60% minder lozing op het riool
- vindt het belangrijk dat inwoners gestimuleerd worden bij te dragen door minder water te lozen op de riolering door opvang van hemelwater in een regenton en door minder water te gebruiken.

5. Onderwijs

Ieder kind in Voorschoten verdient een fijne jeugd, een veilig thuis en een goede school. Op school maak je vrienden, word je uitgedaagd om te ontdekken wie je bent en word je in staat gesteld om je dromen waar te maken. Onze scholen zijn de plek waar kinderen met veel plezier naar toe gaan en iedere dag iets nieuws leren. De wijk waarin je woont, je achtergrond of wie je ouders zijn, mogen nooit allesbepalend zijn voor wie je later wordt.

De inrichting van onderwijs is volgens de Grondwet in hoofdzaak de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. Heeft de gemeente dan geen enkele bemoeienis met het onderwijs in Voorschoten? Wel degelijk. De gemeente kan en moet de randvoorwaarden creëren voor goed onderwijs en daar een actieve rol in spelen. Goede samenwerking met de schoolbesturen en organisaties in de kinderopvang is daarbij van groot belang.

Schoolgebouwen

In 2020 heeft de gemeenteraad unaniem het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Primair Onderwijs 2020-2035 aangenomen. Een uitstekende inventarisatie van de huidige onderwijssituatie. De scenario's voor verbetering van de kwaliteit van schoolgebouwen, de gymnastiekvoorzieningen en de verkeersveiligheid rondom scholen zijn realistisch. De uitvoering van dit IHP moet met

kracht en creativiteit worden voortgezet. In de komende raadsperiode is de Fortgensschool aan de beurt. Pas na 2026 de Nutsschool en de Emmausschool. Om financiële redenen (benodigde voorinvesteringen en afschrijvingen) duurt het daardoor tot de raadsperiode 2030-2034 eer alle basisscholen in Voorschoten over een goed geoutilleerd, gezond en energiezuinig schoolgebouw kunnen beschikken. Waar mogelijk moet versnelling worden nagestreefd. Dat kan door breder te kijken dan alleen de (ver)nieuwbouw van onderwijsvoorzieningen. Bestaande en nieuw te bouwen scholen moeten buiten lestijd multifunctioneel kunnen worden ingezet voor andere bestemmingen, zoals kinderopvang en verenigings- of praktijkruimte; of andere culturele en sociale activiteiten. Hergebruik van op termijn overtollige klaslokalen voor andere bestemmingen (zoals huisvesting) moeten bij het ontwerp van het gebouw meegenomen worden. Bovendien is het zaak dat voldoende financiële middelen worden gereserveerd.

In Voorschoten is alleen basisonderwijs aanwezig. Voor voortgezet onderwijs en hoger zijn leerlingen en studenten aangewezen op vooral Leiden en Wassenaar. Deze situatie behoeft geen verandering.

Uit de prognoses van de leerlingenaantallen blijkt dat er de komende 15 jaar sprake is van een lichte krimp. Intensivering van de bouw van nieuwe woningen kan dat neutraliseren. Per saldo zou het aantal beschikbare klaslokalen gelijk kunnen blijven in genoemde periode. Het naar school gaan in de eigen wijk zou vertrekpunt moeten blijven bij de verdeling van de beschikbare en nog te bouwen lesruimte. Dat voorkomt ook ongewenste verkeerstromen.

Onderzocht moet worden onder welke voorwaarden schoolpleinen na schooltijd opengesteld kunnen worden voor kinderen uit de buurt. Voorschoten moet zich aansluiten bij het initiatief 'Groenblauwe schoolpleinen' van de provincie en actief gaan bevorderen dat scholen daaraan deelnemen.

Verkeersveiligheid

De veiligheid van de fietsroutes naar Leiden en Wassenaar en van de verkeerssituatie rondom onze basisscholen moet goed gemonitord worden. Onveilige oversteekplaatsen moeten snel worden aangepakt. Gebreken zoals losliggende tegels, gaten in het asfalt en kapotte straatverlichting moeten snel verholpen worden. Er zou meer verlichting van het fietspad langs de Beethovenlaan, richting Noord-Hofland, ter hoogte van de sportvelden moeten komen. De stoplichten moeten vriendelijker worden gemaakt voor fietsers en voetgangers door langer groen te geven en wachttijdverklippers aan te brengen.

Taalbeleid

De eigen verantwoordelijkheid van de schoolbesturen moet gerespecteerd worden. De gemeente dient in gesprek te gaan met de scholen over het wegwerken van onderwijsachterstanden. Uit landelijk onderzoek blijkt dat teveel kinderen de basisschool verlaten met een taalachterstand die na de basisschool nog maar moeilijk in te halen is. De PvdA vindt het belangrijk dat de gemeente met de scholen bespreekt in welke mate deze taalachterstanden in Voorschoten bestaan en hoe vroegtijdige signalering kan bijdragen aan het vermijden hiervan. In het verlengde hiervan moet worden gekeken hoe de gemeente vroegschoolse voorzieningen (de 'Voorschool') kan stimuleren die bijdragen aan het terugdringen van taalachterstanden op jonge leeftijd. Belangrijk aandachtspunt daarbij is het stimuleren van de deelname aan deze voorzieningen vanuit alle lagen van de Voorschotense bevolking.

Het zogeheten 'passend onderwijs' trekt een zware wissel op de inzet van leerkrachten in het basisonderwijs. De PvdA ondersteunt de samenwerking tussen basisscholen en Voorschoten voor Elkaar die betrekking hebben op het vroegtijdig signaleren van gedrags- en/of leerproblemen bij kinderen. Vroegtijdige signalering is in het belang van kinderen en kan de druk op basisscholen verminderen.

Het Voorschotense Taalhuis levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van een betere taalvaardigheid bij laaggeletterden en bij het verwerven van basisvaardigheden op het gebied van de Nederlandse taal bij Voorschotenaren met een niet-Nederlandstalige achtergrond (bijvoorbeeld stathouders en hun kinderen). Het Taalhuis verdient stevige ondersteuning van de gemeente.

De PvdA wil dat

- de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Primair Onderwijs met kracht wordt voortgezet en zo mogelijk versneld. Bijvoorbeeld door scholenbouw te combineren, ook met andere maatschappelijke voorzieningen

- voldoende geld wordt gereserveerd voor de nieuwbouw van scholen. De VNG-norm wordt daarbij gehanteerd
- elk kind in de eigen wijk naar school kan en dat de beschikbare hoeveelheid klaslokalen daarop wordt aangepast
- schoolgebouwen buiten schooltijd ook gebruikt kunnen worden door maatschappelijke organisaties en de schoolpleinen voor de kinderen uit de buurt
- de gemeente actiever in gesprek gaat met de schoolbesturen, de kinderopvang en maatschappelijke organisaties als Voorschoten voor Elkaar en het Taalhuis om vroegtijdig taalachterstanden en andere problemen te signaleren en te verhelpen
- onveilige oversteekplaatsen in de buurt van scholen snel worden aangepakt en de stoplichten op fietsroutes rondom de basisscholen en naar Leiden en Wassenaar worden voorzien van wachttijdverklippers en langer groen
- er de komende raadsperiode door de gemeente een actieplan aanpak laaggeletterdheid wordt opgesteld en uitgevoerd
- de gemeente bijdraagt aan het versterken van de burgerschapszin bij leerlingen door bijvoorbeeld gastlessen van burgemeester, wethouders, raadsleden en ambtenaren.

6. Cultuur- en kunstbeleid

Cultuur en kunst zijn belangrijk in het leven. Als PvdA vinden we dat kunst en cultuur vanzelfsprekender moeten worden. Jongeren moeten al vroeg met cultuur in aanraking komen. Kunst en cultuur moeten daarom voor elke inwoner toegankelijk zijn. Wij willen proberen burgers actief te verleiden om eraan deel te nemen.

De makers van cultuur en kunst verdienen volgens de PvdA een eerlijkere beloning. De coronamaatregelen hebben grote effecten gehad op de mensen die werkzaam zijn in de culturele sector. Cultuurmakers hebben vaak moeite een betaalbare atelierruimte te vinden, zich te verzekeren voor mindere tijden of te investeren in hun oude dag. Voor nieuwe kunstenaars is het moeilijk om te starten en een bestaan op te bouwen.

Cultuurcoördinator

Voorschoten telt veel culturele organisaties. Daar mogen we trots op zijn. Ze vormen het cement van onze samenleving en dragen bij aan de leefbaarheid. We zijn trots op ons eigen lokale museum. Het initiatief van de Cultuurfabriek, na het wegvallen van de Cultuurraad, is een mooi voorbeeld van hoe zelfredzaam en initiatiefrijk Voorschotenaren zijn. De gemeente kan nog het nodige doen om deze initiatieven verder te ondersteunen. In de afgelopen periode hebben kunst en cultuur geen hoge prioriteit gehad. Gelukkig heeft op initiatief van de PvdA de raad besloten een cultuurcoördinator aan te stellen. Het is een coördinator die cultuurinstellingen faciliteert, samenwerkingskansen ziet, helpt additionele middelen te organiseren en kan helpen bij promotieactiviteiten.

We willen graag dat in de wijken en voor verzorgingshuizen regelmatig culturele activiteiten worden georganiseerd (in samenwerking met buurthuizen, ouderen, jongeren, culturele organisaties, ondernemers, etc.). Ook willen we dat de bibliotheek nog meer laagdrempelig wordt ingezet om zoveel mogelijk mensen die nog niet kunnen lezen dat te leren.

We realiseren ons dat het hebben van goede cultuur- en kunstvoorzieningen geld kost. En dat uitvoering van een deel van onze plannen niet gratis kan. Maar soms kan er veel met weinig geld. En een goede culturele infrastructuur draagt bij aan een goed vestigings- en woonklimaat. Het zorgt er bovendien voor dat mensen meer besteden in ons dorp, bijvoorbeeld in de horeca. Cultuur en kunst geven dus ook een positieve economische impuls.

De PvdA vindt het belangrijk dat

- het initiatief voor het aanstellen van een ambtelijk cultuurcoördinator samen met de verschillende culturele organisaties verder wordt uitgebouwd
- de toegankelijkheid, zichtbaarheid en erkenning van cultuur wordt vergroot door regelmatige promotie, het aanbieden van gratis concerten, gratis lessen, subsidiëring van contributie, beschikbaar stellen van toegangskaarten bij de voedselbank en strippenkaarten voor lessen
- er één website komt waar alle activiteiten van organisaties in Voorschoten te vinden zijn. De gemeente helpt daarbij
- er periodiek voor de jonge talenten uit Voorschoten een cultureel open podium is, zo mogelijk georganiseerd door jongeren. Voorschoten voor Elkaar kan hierbij een faciliterende rol spelen
- we ons in Voorschoten inzetten voor de Fair Practice Code, waarbij een eerlijke beloning van kunstenaars de standaard is
- de gemeente de subsidie voor de bibliotheek op voldoende niveau houdt en dat onderzocht wordt of de openingstijden kunnen worden verruimd. Denk aan de woensdagochtenden en de zondagen
- de rol van de bibliotheek bij cultuureducatie en taalontwikkeling wordt versterkt
- er meer afstemming en samenwerking komt tussen de culturele instellingen zodat zij elkaar niet beconcurreren bij het plannen van evenementen door het jaar heen
- de gemeente ruimhartig handelt bij het afgeven van vergunningen voor evenementen, snel handelt en zich dienstverlenend opstelt tegenover de vele betrokken vrijwilligers
- de gemeente helpt bij het zoeken naar betaalbare atelierruimte
- de gemeente de levendigheid vergroot door te investeren in voorzieningen voor talentontwikkeling, waarbij gebruik kan worden gemaakt van lege winkelpanden of tijdelijk pop-up optreedlocaties.

Multifunctionele accommodatie

Al vele jaren heeft Voorschoten behoefte aan een multifunctionele accommodatie (mfa). Deze behoefte is nog groter geworden sinds de gemeenteraad in 2017 besloot het huidige Cultureel Centrum aan de Prinses Marijkelaan af te stoten en op die plek woningen te gaan bouwen. Bij de indringende discussies in onze lokale samenleving en in de gemeenteraad ging het elke keer om welke plek, welke grootte, welke gebruikers, welk programma van eisen, hoe hoog is de investering en hoeveel kost de jaarlijkse exploitatie. In de politiek werden telkens al deze aspecten verschillend beoordeeld en op andere wijzen gecombineerd. Met wisselende meerderheden slaagden het College van B&W en de acht raadsfracties er tot nu toe niet in een definitief besluit te nemen.

In december 2020 besloot de raad het College opdracht te geven tot het uitwerken van het plan Bibliotheek aan de Wijngaardenlaan. En daarvoor een ontwerp met een concrete uitwerking te maken, zodat in 2021 een definitief besluit kon worden genomen. Het plan locatie Kruispuntkerk aan de Schoolstraat viel toen af. In 2021 werkte het College samen met de bibliotheek aan de door de raad gevraagde uitwerking. In hetzelfde jaar werkte een burgerinitiatief een plan uit voor de locatie Kruispuntkerk. In oktober 2021 presenteerde het College het voorstel voor een mfa in het gebouw van de bibliotheek aan de Wijngaardenlaan. Het plan van het burgerinitiatief werd daarbij ook beoordeeld.

De raad besloot op 11 november 2021 met een wijzigingsvoorstel het voorstel mfa in de bibliotheek aan de Wijngaardenlaan aan te houden in afwachting van nader onderzoek. Dit voorstel van PvdA, CDA, ONS en Voorschoten Lokaal Sterk werd aangenomen met steun van de VVD, die deel uitmaakt van de coalitie. De raad wil in april 2022 onder meer een overzicht van alle te verwachten investeringsbesluiten de komende jaren en van mogelijke combinaties van fysieke investeringsprojecten. Ook wil de raad op korte termijn met het College afspraken maken over het vervolgproces. De raad wil in 2022 een besluit nemen over een mfa in Voorschoten. Het af te stoten Cultureel Centrum blijft voorlopig open.

De PvdA wil er geen misverstand over laten bestaan: wij willen graag investeren in cultuur en in een multifunctionele accommodatie. Een goed uitgewerkt plan mag van ons zelfs meer geld kosten als we daar betere faciliteiten voor terug krijgen. Wij willen een besluit over het door de raad aangehouden Collegevoorstel mfa kunnen afwegen tegen andere grote prioriteiten in relatie tot de

beschikbare financiële middelen. Ook willen wij meer duidelijkheid over het beheer van de mfa en de samenwerking tussen de bibliotheek en de verschillende culturele verenigingen en de organisaties in het sociale domein.

De PvdA wil zich inzetten om in 2022 een definitief besluit te nemen over de mfa. Gebeurt dit niet, dan kan de plek van het oude Cultureel Centrum niet gebruikt worden voor woningbouw en mist de gemeente inkomsten. De huidige bibliotheek moet dan verder in het oude gebouw dat dringend toe is aan groot onderhoud. Er is dan ook geen duidelijkheid over de ontwikkeling voor woningbouw en andere voorzieningen op de kop van de Schoolstraat rond de Kruispuntkerk. De PvdA wil in dit complexe traject tijdig helderheid over alle beleidskaders zodat er in de politiek van onze gemeente een groot en gedeeld draagvlak kan ontstaan voor de te nemen besluiten. De PvdA respecteert daarbij dat het College van B&W wettelijk de bestuurstaak heeft en de gemeenteraad kaderstellend en controlerend is.

De PvdA vindt het belangrijk

- dat het College in april 2022 een overzicht presenteert van alle te verwachten investeringsbesluiten de komende jaren en van mogelijke combinaties van fysieke investeringsprojecten
- dat op korte termijn afspraken worden gemaakt tussen College en gemeenteraad over het vervolgproces in 2022 zodat de beleidskaders tijdig helder zijn en er een groot en gedeeld draagvlak kan ontstaan voor een besluit over het door de raad op 11 november aangehouden Collegevoorstel multifunctionele accommodatie Bibliotheek
- dat de gemeenteraad in 2022 een besluit neemt over een kwalitatief goede multifunctionele accommodatie
- dat er in 2022 daarmee ook helderheid komt over het tijdstip van afstoten van het oude Cultureel Centrum aan de Prinses Marijkelaan en de bouw van woningen op die plek en over de ontwikkeling van de locatie Kruispuntkerk aan de Schoolstraat
- vast te stellen dat bij deze complexe onderwerpen met veel belangen de raad kaderstellend en controlerend is en het College van B&W de bestuurstaak heeft.

7. Sport

Sport is passie en nog heel veel meer. Elke week weer staan vele vrijwilligers van verenigingen in Voorschoten voor dag en dauw op om het beoefenen van hun sport in onze gemeente mogelijk te maken. Daarmee leveren ze een onmisbare bijdrage aan het vitaal en krachtig houden van ons dorp. Zij vormen evenals cultuur, het sociaal cement van een samenleving. Wie sport en lid is van een sportclub, is vaak gezonder en heeft een breder sociaal netwerk dan iemand die geen lid is van een sportvereniging. We koesteren onze vrijwilligers en verenigingen dus en zien sport als een publieke voorziening die we in Voorschoten moeten koesteren.

Het is zonde dat kinderen vroegtijdig stoppen met sporten. Daarom gaan we bij elke overgang in het leven, zoals van de basis- naar middelbare school, na hoe we de uitval kunnen minimaliseren. Dit geven we expliciet mee aan de sportcoördinator van het Sportakkoord. Wanneer geld het probleem is, komen we kinderen, jongeren en ouderen tegemoet met speciale regelingen. Sport en bewegen moet voor iedereen betaalbaar zijn. Een veilig sportklimaat is essentieel om sportplezier en talentontwikkeling te stimuleren. We zetten in op het nadrukkelijker helpen van het kader en trainers om uitwassen langs de zijlijn en binnen verenigingen aan te pakken. Meer sportplezier verhoogt vaak ook de sportprestatie. Topsport en topsportevenementen inspireren om het beste uit jezelf te halen en dragen bij aan de verbondenheid.

Sportverenigingen verzorgen een belangrijk deel van het sport en beweegaanbod in de wijken. Hiervoor zijn vitale en toekomstbestendige verenigingen nodig. De buurtsportcoach en/of andere landelijke stimuleringsregelingen proberen we gericht in te zetten om de vrijwilligers te ondersteunen, de verenigingen te versterken en sport te verbinden met bijvoorbeeld onderwijs en welzijn. Basisbanen zetten we in om de verenigingen te helpen.

Voor sport en bewegen zijn er bovendien goede accommodaties nodig. Als dat nodig is, helpen we sportaccommodaties om te verduurzamen, zodat ook onze sportverenigingen klaar zijn voor de toekomst. Verder staan we voor een actief accommodatiebeleid, en proberen we waar nodig verenigingen te helpen met het organiseren van accommodaties.

Het voeren van een gemeentelijk sportbeleid kost geld. Tegelijkertijd is dit een investering in de gezondheid van onze burgers. En draagt het daardoor bij aan de verlaging van de kosten van de gezondheidszorg.

De PvdA kiest voor

- het stimuleren onze jeugd en ouderen om lid te worden van een Voorschotense sportvereniging of in ieder geval aan sport te doen. Geld of een fysieke of geestelijke handicap mag dan geen belemmering zijn
- het blijven inzetten op versterking van sportverenigingen om hun maatschappelijke bijdrage zo groot mogelijk te maken. Het initiatief daarbij ligt bij de sportverenigingen, waarbij ze op ondersteuning en advies van de gemeente kunnen rekenen
- het stimuleren en financieel ondersteunen van de trainers van sportverenigingen met het volgen van cursussen, zodat ze beter kunnen omgaan met agressie, asociaal gedrag en uitwassen op en rond de sportvelden
- basisbanen bij sportverenigingen en sportcomplexen, want het lukt veel sportverenigingen vaak niet om voldoende vrijwilligers te vinden voor taken zoals toezicht houden, het clubhuis bemensen en het onderhouden van de velden
- het meer rekening houden met bewegen bij de inrichting en ontwikkeling van de Voorschotense buitenruimte. Bijvoorbeeld door het aangeven van bordjes met de hectometers langs de weg of het plaatsen van veilige sporttoestellen in parken
- het investeren in voorzieningen voor individuele sport en recreatie. Denk daarbij aan wandel-, hardloop- en mountainbikeroutes, maar ook buitenfitness of yoga in de parken
- het kunnen behalen van het Zwem-ABC door ieder kind in het waterrijke Voorschoten. Alleen daarom al moet Het Wedde openblijven
- duurzame sportvoorzieningen. We helpen de sportverenigingen bij het verduurzamen van hun accommodaties met leningen. De gemeente zorgt dat de eigen sportaccommodaties ook worden aangepast aan de energie-eisen van deze tijd. Bij de aanleg of renovatie kiezen we voor materialen met een lage milieubelasting.

8. Lokale democratie

Burgerparticipatie

De gemeenteraad nam in 2016 de nota *Burgers Betrekken* en in 2019 de nota *Burgerparticipatie* aan. Daarnaast functioneerde de werkgroep 'voorkantsturing'. De wens om inwoners en instellingen beter bij beleid te betrekken is er, maar de uitvoering daarvan schiet nog helaas tekort. Dat komt doordat noch College noch raad in voldoende mate toeziet op de uitvoering van afspraken.

Burgerparticipatie is het betrekken van inwoners, ondernemers, instellingen en organisaties bij de totstandkoming van beleid en plannen van de gemeente: essentieel daarbij is wederzijdse gedachtewisseling in een zo vroeg mogelijk stadium. Een duidelijk verschil dus met inspraak, waarbij burgers in een laat stadium nog de gelegenheid krijgen om een mening kenbaar te maken, voordat een definitief besluit wordt genomen. Bij burgerparticipatie wordt door het gemeentebestuur vooraf en per onderwerp vastgesteld op welk moment burgers betrokken worden en welke invloed zij daarbij zullen hebben, variërend van informeren tot meebeslissen. Burgers betrekken leidt tot betrokken burgers, die ook verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en hun omgeving. De ervaring leert dat de betrokkenheid van burgers groot is bij zaken die hun directe leefomgeving betreffen: de herinrichting van een straat, grote projecten als bijvoorbeeld een masterplan centrum of MFA en openbaar groen.

Burgerparticipatie komt niet in de plaats van inspraak als dat laatste wettelijk verplicht is. Het kan wel aanvullend daarop worden toegepast. Het is van belang dat burgerparticipatie een vast onderdeel wordt van het gemeentelijke beleidsproces en van de invulling en uitvoering van projecten. Participatie kan plaatsvinden in verschillende fasen van het beleidsproces: bij de totstandkoming, uitvoering of evaluatie van beleid.

De PvdA wil

- dat uitvoering van gemaakte afspraken bij de behandeling van nota's *Burgers Betrekken* (2016) en *Burgerparticipatie* (2019) beter en consequenter wordt. Dit vraagt een (deels) andere manier van werken van College, raad en ambtelijke organisatie
- dat een werkgroep wordt ingesteld -ondersteund door de griffie- die regelmatig evalueert hoe het door de raad vastgestelde burgerparticipatieproces verloopt en waar nodig aanbevelingen doet voor bijsturing.

Omgevingswet

Op 1 juli 2022 wordt de Omgevingswet van kracht. Hiermee worden 26 wetten gebundeld in één overkoepelende wet voor de fysieke leefomgeving: of het nu om bouwen, wonen, milieu, ruimtelijke ordening, water of natuur gaat. De belangrijkste doelen zijn

- om de lokale overheid meer ruimte te bieden voor het voeren van beleid,
- het voor initiatiefnemers, zoals professionele ontwikkelaars en inwoners, eenvoudiger te maken om initiatieven te realiseren, en
- om de besluitvorming over de inrichting van de fysieke ruimte sneller en beter te laten plaatsvinden.

Het betekent een fundamentele wijziging van de manier waarop op dit moment de ruimtelijke ordening in Nederland is georganiseerd, en ook van de onderlinge rollen en verhoudingen.

Overheden krijgen vooral een faciliterende rol: de samenleving wordt veel meer zelf verantwoordelijk voor de wijze waarop ze invulling geeft aan haar leefomgeving. Elke gemeente krijgt daarin de ruimte om samen met partijen die daarover willen meepraten, na te denken over de wijze waarop de Omgevingswet wordt ingevoerd.

De Omgevingswet vraagt mensen met een plan om voor het aanvragen van een vergunning aan participatie te doen. Dit betekent dat de initiatiefnemer zijn of haar directe omgeving moet informeren en betrekken. Bij de aanvraag moet worden aangegeven of de omgeving bij de plannen betrokken is, hoe dat is gedaan en wat met de inbreng is gedaan. De gemeente ondersteunt initiatiefnemers in dit proces zo passend mogelijk.

De PvdA

- constateert dat de huidige raad, het College volgend, tot 2025 de tijd wil nemen voor invoering van de Omgevingswet. De PvdA wenst juist een afgebakend en slagvaardig proces waarin de gemeenteraad in samenspraak met de Voorschotense gemeenschap de randvoorwaarden voor invoering van de wet bepaalt
- constateert dat het College aan de raad voorstelde geen regels te stellen voor de wijze waarop initiatiefnemers draagvlak moeten verwerven en aantonen. Een amendement van PvdA en GL om juist wel kaders voor participatie te stellen, is unaniem aangenomen. De komende raadsperiode moet dit vorm krijgen.

9. Gemeentelijke financiën

De complexiteit van het gemeentelijk bestuur is de afgelopen jaren flink toegenomen. De rijksoverheid heeft taken op het terrein van jeugdzorg, participatiewet en Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) overgedragen. Op de budgetten werd bij de overdracht meteen bezuinigd. De PvdA vindt dit principieel onjuist. De zorg voor de meest kwetsbaren werd nog moeilijker. De rijksoverheid moet geen beleid ontwikkelen op kosten van de gemeenten, waardoor er op andere terreinen bezuinigd moet worden.

Gelukkig heeft het Rijk in 2021 eindelijk extra geld beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de jeugdzorg. Waakzaamheid blijft echter geboden. Decentralisatie van beleid zet zich in de volgende Collegeperiode door. Van een nieuwe omgevingswet tot een doordecentralisatie van beschermd wonen. Meer complexe taken en onzekerheden over de uitvoering daarvan en over de budgetten dwingen tot heldere politieke keuzes. Aan het financieel beleid worden daarom hoge eisen gesteld.

Prioriteiten

De afgelopen periode heeft het College in Voorschoten veel plannen gemaakt. Veel plannen moeten worden uitgewerkt en uitgevoerd in de nieuwe Collegeperiode. Hoe zorgen we ervoor dat de jeugdzorg en de Wmo op een goed niveau worden uitgevoerd en tegelijkertijd betaalbaar blijven? Hoe zorgen we ervoor dat de komende vier jaren tenminste de geplande 600 woningen worden opgeleverd? Hoe zorgen we voor een ambitieus maar realistisch plan van aanpak energiestrategie en duurzaamheid? Hoe geven we een impuls aan een levendig centrum als hart van Voorschoten? Naast andere uitdagingen zijn dit zaken die er in Voorschoten toe doen!

De PvdA beseft dat de financiële ruimte om nieuwe investeringen te doen beperkt is. We moeten keuzes maken bij toekomstige investeringen. Bij het stellen van prioriteiten, bij het maken van keuzes laat de PvdA zich leiden door twee belangrijke uitgangspunten. Allereerst zullen wij bij nieuwe investeringen telkens antwoord moeten geven op de vraag of voldoende rekening wordt gehouden met de minder draagkrachtige en kwetsbare groepen in Voorschoten. Ten tweede moeten we de vraag stellen in welke mate wordt bijgedragen aan het sociale cement van Voorschoten. Willen we een dorp zijn van uitsluitend individuen of willen we een 21^e-eeuws dorp zijn met gemeenschapszin en een door iedereen ervaren Voorschotense identiteit? De PvdA staat voor deze sociale cohesie!

Financieel beleid Voorschoten

Evenals in veel andere gemeenten lopen onze schulden ook op. Ons eigen vermogen neemt af. Dit betekent niet dat er geen ruimte is voor nieuw beleid en nieuwe investeringen. Voorschoten moet daarbij zorgvuldig laven. Basisvoorwaarde is dat het financieel beheer op orde is, dat tijdig met volledige en actuele informatie besluiten kunnen worden genomen. De afspraken die zijn gemaakt over de Planning- & Control cyclus zijn daarbij leidend. Realistisch begroten is de norm. Dat betekent dat bij het begroten PM-posten (pro memorie, oftewel geen bedragen begroot, vanwege onvoldoende informatie) zoveel mogelijk worden vermeden. Dat geldt ook voor onderbegroten als middel om het uiteindelijke resultaat in positieve zin te beïnvloeden.

De afspraken in de nota 'Schuldbeheersing' (december 2018) geven de kaders aan voor nieuwe investeringen. Dat is belangrijk. Wij vinden het belangrijk deze nota aan het begin van de nieuwe raadsperiode te evalueren en te actualiseren.

De lastendruk voor inwoners is in Voorschoten hoog. Dat ligt anders voor ondernemers en verenigingen bij de OZB voor niet-woningen. Voorschoten heeft de laagste tarieven in onze regio. Onderzoek naar verhoging is nodig, waarbij rekening wordt gehouden met de doorwerking van verhoogde tarieven voor het verenigingsleven.

De PvdA vindt het belangrijk dat:

- bij het maken van financiële keuzes de PvdA zich laat leiden door twee uitgangspunten. In welke mate wordt rekening gehouden met minder draagkrachtige en kwetsbare groepen en in welke mate wordt bijgedragen aan het sociale cement van Voorschoten. Wij willen geen dorp als

verzameling van individuen, maar een 21^e-eeuws dorp zijn met gemeenschapszin en een gevoelde Voorschotense identiteit

- realistisch begroten de norm is. Wij mijden onderbegroten en zoveel mogelijk PM-posten
- de nota schuldbeheersing van 2018 aan het begin van de komende raadsperiode geëvalueerd en geactualiseerd wordt
- de OZB voor niet-woningen wordt verhoogd waarbij rekening wordt gehouden met de effecten voor het verenigingsleven.

10. Regionale samenwerking

Voorschoten wordt terecht de Parel aan de Vliet genoemd. Zo wordt het ervaren door de Voorschotenaren zelf en door mensen die onze gemeente bezoeken. Voorschoten is met bijna 26.000 inwoners een gemeente die graag de eigen broek ophoudt. Voorschoten voor en door de Voorschotenaren. Dat wil een ieder graag zo houden, maar kan dat nog wel?

Positie overheid

De zelfstandigheid van gemeenten oftewel het minimale inwoneraantal om nog zelfstandig te kunnen blijven, is in de landelijke politiek al jaren een heet hangijzer. Ongeveer 40% van de Nederlandse gemeenten heeft een inwoneraantal van tussen de 25.000 en 50.000 en vormt daarmee de grootste groep. De Rijksoverheid heeft nog geen actuele, heldere positie in dezen. Tot nu toe was het –overigens nauwelijks geformaliseerde- beleid dat het initiatief tot samenvoeging van onderaf, van de gemeenten zelf, moest komen. Het sentiment bij provincies is echter aan het veranderen. Zij bemerken dat hun instrumentarium om in te grijpen, tekort schiet. Er wordt daarom door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gewerkt aan een voorstel om de provincies meer bevoegdheden te geven. Dan is het zaak voor Voorschoten om zelf aan zet te blijven.

Behoud kwaliteit

De PvdA kiest daarom voor het creëren van duidelijkheid in de komende raadsperiode. Er spelen veel problemen die niet lokaal kunnen worden opgelost. Denk aan jeugdzorg, werkgelegenheid,

bereikbaarheid, huisvesting en energie. Het beleid van achtereenvolgende kabinetten om de verantwoordelijkheid voor veel zaken bij gemeenten te leggen zonder voldoende financiële middelen eist haar tol. Bij kleine gemeenten zoals Voorschoten komt dat hard aan. Daarbij wordt de ambtelijke organisatie geconfronteerd met veel verloop, wat de kwaliteit en continuïteit niet ten goede komt. Al jaren worden de gaten gedicht met dure consultants die veel kennis, maar weinig gevoel voor de lokale situatie hebben. De Werkorganisatie Duivenvoorde die mede tot doel had om dit probleem te verkleinen, is jammerlijk mislukt.

Daarom zet de PvdA in op versterking van de regionale samenwerking met en in de Leidse regio en niet meer daarbuiten. En steunt daarmee de lijn die door het huidige College is ingezet. De PvdA vindt dat Voorschoten in ieder geval gelijk moet optrekken met de andere randgemeenten van Leiden: Zoeterwoude (ruim 9.000 inwoners), Leiderdorp (ruim 27.000 inwoners), Oegstgeest (ruim 25.000 inwoners) en eventueel Teylingen (ruim 37.000 inwoners). Wassenaar wil niet meer en Leidschendam-Voorburg richt zich op de Haagse regio. Het motto 'regionaal wat moet, lokaal wat kan' verandert naar 'regionaal wat beter samen kan, lokaal wat moet'. Het behoud van zelfstandigheid is geen doel op zich. Het kostenefficiënt behoud en verdere verbetering van de kwaliteit en de continuïteit van de dienstverlening aan de burger en de maatschappelijke voorzieningen moeten te allen tijde voorop staan.

Evaluatie

Alvorens verdere stappen te zetten moet de bestaande regionale samenwerking worden geëvalueerd en de uitkomsten gerespecteerd. Daarbij moet aandacht zijn voor de voordelen en eventuele nadelen van regionale samenwerking. Die samenwerking betekent soms dat de zeggenschap de facto buiten de gemeente ligt en controle door de gemeenteraad daardoor lastig. Dit democratisch tekort moet worden verkleind in de komende raadsperiode, o.a. door de besluitvorming transparanter te maken. Het uitgangspunt moet zijn dat Voorschoten op hoofdlijnen haar eigen beleid moet kunnen voeren; in ieder geval het gezamenlijke beleid effectief moet kunnen beïnvloeden.

Principebesluit

Gesteld dat de evaluatie de weg opent naar verdere samenwerking dient de bevolking intensief betrokken te worden bij dit thema. Informatie- en discussieavonden, artikelenreeksen in de lokale pers, huis-aan-huisfolders en inspraak helpen daarbij. De voorlichting moet objectief zijn en uitgaan van de problemen waar Voorschoten nu mee te kampen heeft. De gemeente moet hierin een actieve opstelling kiezen. Centrale vraag zal moeten zijn: helpt versterkte regionale samenwerking deze problemen op te lossen? Streven moet zijn dat aan het eind van de raadsperiode een principebesluit kan worden genomen door de raad over de toekomst van de gemeente Voorschoten.

De PvdA

- wil de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening aan de burger en de maatschappelijke voorzieningen behouden en versterken
- wil dat de regionale samenwerking zoals deze nu functioneert, wordt geëvalueerd
- kiest bij een overwegend positieve uitkomst zonder voorbehoud voor versterking van de samenwerking in en met de Leidse regio onder het motto 'regionaal wat beter samen kan, lokaal wat moet'

- wil dat na uitgebreide voorlichting aan en consultatie van de inwoners aan het einde van de komende raadsperiode een beginselbesluit wordt genomen door de raad over de toekomst van Voorschoten als gemeente.

28-12-2021

